

การบาดเจ็บรุนแรงจากการพลัด ตก หกล้ม (Unintenti and Falls)

การบาดเจ็บรุนแรงจากการพลัด ตก หกล้ม (รหัสโรค W00 - W19) มีความสำคัญเป็นอันดับสองจากการบาดเจ็บทุกสาเหตุ รองจากการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งหรือการจราจรทางบก การบาดเจ็บรุนแรงจากการพลัด ตก หกล้ม โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ เป็นปัญหาสำคัญที่พบได้บ่อยและนำไปสู่การบาดเจ็บและเสียชีวิตได้ รายงานฉบับนี้วิเคราะห์จากข้อมูลระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บแห่งชาติ (IS) จากโรงพยาบาลเครือข่ายการเฝ้าระวัง จำนวน 33 แห่ง สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค วิเคราะห์ผู้บาดเจ็บรุนแรง ผู้บาดเจ็บรุนแรง คือ ผู้เสียชีวิตทั้งหมด (ก่อนถึงโรงพยาบาลเสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน หรือหอผู้ป่วยของโรงพยาบาล) และผู้บาดเจ็บที่เข้ารับการรักษา ณ ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินของโรงพยาบาล แล้วรับไว้สังเกตอาการ/รับไว้รักษาในโรงพยาบาล)

ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554 – 2558 (ค.ศ. 2011 - 2015) สำนักกระบาดวิทยา ได้รับข้อมูลการบาดเจ็บรุนแรงจากการพลัด ตก หกล้ม มีจำนวนระหว่าง 30,344 - 32,592 ราย เสียชีวิตระหว่าง 863 - 1,096 ราย มีแนวโน้มของการบาดเจ็บรุนแรงสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ปี พ.ศ. 2557 (ค.ศ. 2014) ลดลงเล็กน้อย แต่เพิ่มสูงขึ้น และสูงที่สุดในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) บาดเจ็บ ร้อยละ 20.84 การเสียชีวิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี และสูงที่สุด ปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ร้อยละ 23.31 อัตราป่วยตาย (CFR) สูงขึ้นทุกปี ร้อยละ 2.84 - 3.36 (รูปที่ 1)

ปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) มีรายงานผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการพลัด ตก หกล้ม รวม 32,592 ราย ร้อยละ 20.07 ของการบาดเจ็บรุนแรงทุกสาเหตุ (เป็นอันดับสองรองจากอุบัติเหตุขนส่ง) เสียชีวิต 1,096 ราย อัตราการบาดเจ็บตาย ร้อยละ 3.36 อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชายเท่ากับ 1 : 1.4 ผู้บาดเจ็บรุนแรงส่วนใหญ่กลุ่มวัยสูงอายุ 80 ปีขึ้นไป 41,222 ราย ร้อยละ 12.65 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงทั้งหมด และเป็นกลุ่มอายุที่มีการเสียชีวิตสูงสุดเช่นกัน (16.06) กลุ่มอายุที่บาดเจ็บรุนแรง รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 75 - 79 ปี 2,244 ราย (6.89) อายุเฉลี่ย (Median age) 50 ปี อัตราการบาดเจ็บตาย จำแนกกลุ่มอายุ อยู่ระหว่างร้อยละ 0.17 - 4.85 (รูปที่ 2)

ผู้ไม่มีอาชีพบาดเจ็บรุนแรงจากการพลัด ตก หกล้ม 9,589 ราย ร้อยละ 29.44 รองลงมา คือ ผู้ใช้แรงงาน (25.33) นักเรียน/นักศึกษา (13.56) และเกษตรกร (10.89) โดยจำนวนการเสียชีวิตในกลุ่มผู้ไม่มีอาชีพ สูงสุด 410 ราย ร้อยละ 37.61 รองลงมา

คือ ผู้ใช้แรงงาน 357 ราย (32.75) และเกษตรกร 123 ราย (11.28) การบาดเจ็บเกิดขึ้นในขณะที่ทำงานอยู่หรือในหน้าที่งาน (work related injury) 5,867 ราย ร้อยละ 18.02 ของการบาดเจ็บรุนแรงจากการพลัด ตก หกล้มทั้งหมด อาชีพที่มีสัดส่วน สูงสุด คือ ผู้ใช้แรงงาน (31.96) รองลงมา คือ นักเรียน/นักศึกษา (25.53) เกษตรกรรม (18.46) และสัดส่วนที่เกิดการบาดเจ็บในหน้าที่งานหรือเกี่ยวข้องกับงาน เมื่อวิเคราะห์แต่ละอาชีพ พบว่า ศิลปินนักแสดง และพนักงานขับรถอิสระต่าง ๆ ร้อยละ 66.67 เท่ากัน และค้าขาย (36.83)

ช่วงเวลาเกิดการบาดเจ็บรุนแรงสูงสุด เวลา 17.00 - 17.59 น. ร้อยละ 8.66 รองลงมา ได้แก่ เวลา 18.00 - 18.59 น. (8.11) เวลา 16.00 - 16.59 น. (7.52) เวลา 15.00 - 15.59 น. (7.31) และเวลา 12.00 - 12.59 น. (6.81) วันเสาร์เกิดเหตุสูงสุด ร้อยละ 15.06 รองลงมา คือ ศุกร์ (14.64) และอาทิตย์ (14.29) เดือนสิงหาคม เกิดเหตุสูงสุด ร้อยละ 9 รองลงมา คือ มกราคม (8.80) กรกฎาคม (8.56) พฤษภาคม และกันยายน (8.51) เท่ากัน สัดส่วนผู้เสียชีวิตสูงที่สุดในเดือนมกราคม ร้อยละ 10.95 กรกฎาคม (9.85) และเมษายน (9.22) การพลัด ตก หรือหกล้ม เกิดเหตุที่บ้าน/บริเวณบ้าน 21,960 ราย ร้อยละ 69.72 รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษา/โรงพยาบาล (8.50) สถานที่ก่อสร้าง/โรงแรม (5.70) และนา/ไร่/สวน (4.90) อัตราการบาดเจ็บตายที่ถนนหรือทางหลวง (5.16) รองลงมา คือ สถานที่ก่อสร้าง/โรงแรม (3.79) สถานที่ค้าขายสินค้าและบริการ (3.60) บ้านและบริเวณบ้าน (3.40) (รูปที่ 3)

การบาดเจ็บจากการพลัด ตก หกล้ม ที่พบบ่อย ได้แก่ พลัด ตก หกล้ม บนพื้นระดับเดียวกันจากการลื่น สะดุดและเสียหลัก (W01) ร้อยละ 47.88 รองลงมา คือ ไม่ระบุ (W19) (10.12) พลัดตกจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง (W17) (7.68) ตกต้นไม้ (W14) (6.97) พลัด ตก หกล้ม จากอาคารหรือโครงสร้างของอาคาร (W13) (6.66) ตกจากชั้นบันได (W10) (6.61) มีพฤติกรรมเสี่ยงการบาดเจ็บรวมกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 8.98 ในผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการพลัด ตก หกล้ม อวัยวะที่บาดเจ็บสูงสุด ได้แก่ ศีรษะ ร้อยละ 26.85 รองลงมา คือ สะโพก/ต้นขา (17) ข้อศอก/ต้นแขน (16.55) โดยในกลุ่มที่มีการบาดเจ็บที่ศีรษะมีสัดส่วนการเสียชีวิตสูงที่สุด ร้อยละ 62.77 และมีอัตราการบาดเจ็บตาย ร้อยละ 8.23 (ตารางที่ 1)

การเสียชีวิตหลังจากได้รับการรักษาในโรงพยาบาลสูงสุด 960 ราย ร้อยละ 87.59 รองลงมา คือ เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล 82 ราย (7.48) และเสียชีวิตที่ห้อง ER 54 ราย (4.93) มีแนวโน้มของการเสียชีวิตก่อนมาถึงโรงพยาบาลและการเสียชีวิตที่ห้องฉุกเฉินสูงขึ้นทุกปี ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2557 ปี พ.ศ. 2558 เสียชีวิตในหอผู้ป่วยสูงขึ้นกว่า ปี พ.ศ. 2557 ร้อยละ 12.57 (รูปที่ 4) ผู้เสียชีวิตทั้งหมดอัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชายเท่ากับ 1 : 2.3

ผู้บาดเจ็บรุนแรงทั้งหมดที่นำส่งจากสถานพยาบาลระดับต้นมายังโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บ (Referral) รวม 18,266 ราย ร้อยละ 56.04 และผู้บาดเจ็บรุนแรง 9,767 ราย (29.97) ถูกนำส่งมายังโรงพยาบาลเครือข่ายโดยญาติ ผู้เห็นเหตุการณ์และอื่น ๆ รองลงมา คือ หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS 1669) 3,544 ราย (10.87) มีแนวโน้มของการนำส่งผู้บาดเจ็บเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปีอย่างชัดเจนของหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (ตารางที่ 2)

ผู้บาดเจ็บรุนแรงเฉพาะในกลุ่มอายุ 60 ขึ้นไป รวม 12,252 ราย เสียชีวิต 546 ราย อัตราบาดเจ็บตาย ร้อยละ 4.46 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 1 : 1.6 พบการบาดเจ็บจากพลัด ตก หกล้ม บนพื้นระดับเดียวกันจากการลื่น สะดุด และเสียหลัก (W01) ร้อยละ 60.20 รองลงมา คือ ไม่ระบุ (W19) (13.70) ตกจากชั้นบันได (W10) (5.81) สถานที่เกิดการบาดเจ็บสูงสุด คือ บ้านและบริเวณบ้าน ร้อยละ 83.37 ช่วงเวลาเกิดเหตุสูงสุด 15.00 - 17.59 น. ร้อยละ 20.31 วันเสาร์เกิดเหตุสูงสุด ร้อยละ 14.98 เดือนที่มีการบาดเจ็บสูงสุด คือ มกราคม และ ตุลาคม ร้อยละ 9.22 เท่ากัน เมื่อวิเคราะห์เฉพาะผู้เสียชีวิตบาดเจ็บจากการพลัด ตก หกล้ม บนพื้นระดับเดียวกันจากการลื่น สะดุดและเสียหลัก (W01) ร้อยละ 66.67 ตกจากชั้นบันได (W10) (12.12)

โรงพยาบาลที่มีสัดส่วนผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการพลัด ตก หกล้ม สูงสุด คือ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ร้อยละ 8.62 รองลงมา คือ โรงพยาบาลเชียงรายประชารักษ์ (7.40) โรงพยาบาลศูนย์ลำปาง (6.38) โรงพยาบาลศูนย์อุดรธานี (5.84) โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช (5.53)

สรุป ผู้บาดเจ็บรุนแรงที่มีสาเหตุจากการพลัด ตก หกล้ม (รหัสโรค W00 - W19) มีสัดส่วนการบาดเจ็บและการเสียชีวิต อัตราป่วยตายมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งบ่งถึงความรุนแรง ของการบาดเจ็บและ/หรือกระบวนการในการดูแลผู้บาดเจ็บรุนแรงในสาเหตุนี้ และ/หรือการมีสาเหตุโรคร่วมอื่นด้านสุขภาพของผู้บาดเจ็บนั้น ๆ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงการเสียชีวิต จึงควรเฝ้าระวังติดตามแนวโน้มการบาดเจ็บและการเสียชีวิต ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมทางระบาดวิทยา ตลอดจนวิเคราะห์จากฐานข้อมูลที่มีอยู่ และสามารถเข้าถึงได้เพิ่มมากขึ้น ให้เกิดข้อเสนอแนะด้านมาตรการที่เฉพาะเจาะจงแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กเล็ก เพื่อเป้าหมายการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ หรือโรคร่วม นั้นได้ ทั้งในระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ จำนวน 33 แห่ง ที่เป็นฐานข้อมูลให้สำนักระบาดวิทยา ได้แก่ 1.รพ.เลิดสิน (กรุงเทพมหานคร) 2.รพ.นพรัตนราชธานี (กรุงเทพมหานคร) 3.รพ.พระนั่งเกล้า (นนทบุรี) 4.รพ.พระนครศรีอยุธยา 5.รพ.สระบุรี 6.รพ.ชลบุรี 7.รพ.ระยอง 8.รพ.พระปกเกล้า (จันทบุรี) 9.รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ปราจีนบุรี) 10.รพ.ม.นครราชสีมา 11.รพ.บุรีรัมย์ 12.รพ.สุรินทร์ 13.รพ.สรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี) 14.รพ.ขอนแก่น 15.รพ.อุดรธานี 16.รพ.ลำปาง 17.รพ.อุดรดิตถ์ 18.รพ.เชียงรายประชานุเคราะห์ (เชียงราย) 19.รพ.สวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์) 20.รพ.พุทธชินราช (พิษณุโลก) 21.รพ.ราชบุรี 22.รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร (สุพรรณบุรี) 23.รพ.นครปฐม 24.รพ.ม.นครศรีธรรมราช 25.รพ.สุราษฎร์ธานี 26.รพ.หาดใหญ่ (สงขลา) 27.รพ.ตรัง 28.รพ.ยะลา 29.รพ.พุทธโสธร (ฉะเชิงเทรา) 30.รพ.วชิระภูเก็ต (ภูเก็ต) 31.รพ.ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ 32.รพ.กระบี่ 33.ตะกั่วป่า (พังงา)

ผู้เรียบเรียง

กาญจน์ย์ ดำนาคแก้ว

บรรณาธิการวิชาการ

พญ.พิมพ์ภา เตชะกมลสุข

Table 1 Number of organ injured by ICD -10 (S00-T79) according to status of injured cases from falls, Thailand, 2015

ICD10 (S00-T79) 19 External causes DX	Severe injuries	IPD	Death		
	Number	Number	Dead before arrival	Death at ER	Dead in Ward /after Admit
1. Head	8,804	8,736	36	32	657
2. Neck	682	673	7	2	43
3. Thorax	1,690	1,665	8	17	79
4. Abdomen, Back, Pelvis	2,669	2,663	2	4	56
5. Shoulder	2,827	2,824	2	1	24
6. Elbow and Forearm	5,428	5,422	5	1	24
7 .Wrist and Hand	1,068	1,065	2	1	11
8. Hip and Thigh	5,576	5,571	2	3	107
9. Knee and Lower leg	2,655	2,649	4	2	13
10. Ankle and Foot	1,395	1,392	2	1	7

Source of data: 33 IS Sentinel hospitals, Injury Surveillance (IS) Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

Table 2 Proportion of severe injuries from falls by type of personnels (transporting injured persons from the incident scene to hospital), Thailand, 2011 - 2015

Type of Personnels	Year				
	2011	2012	2013	2014	2015
Relatives or other persons at the incident scene	80.59	79.21	77.92	76.54	72.94
Prehospital care unit (Registered EMS)	18.76	20.25	21.83	23.01	26.47
Non registered EMS	0.55	0.48	0.22	0.39	0.52
Polices / Soldiers	0.10	0.06	0.03	0.06	0.07
Total	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Source of data: 33 IS Sentinel hospitals, Injury Surveillance (IS) Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

Fig.1

Proportion of severe injuries, death and case fatality rate from falls, Thailand, 2011 - 2015

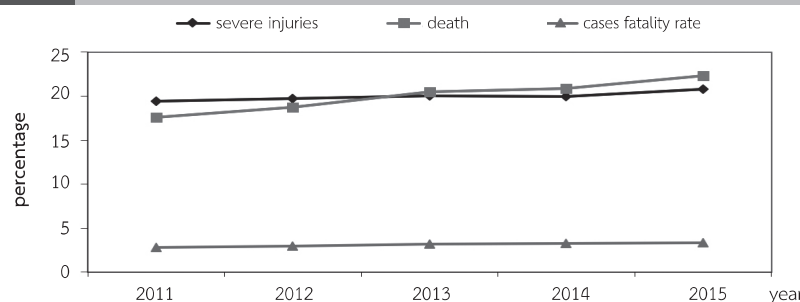

Fig.2

Proportion of severe injuries, death and case fatality rate from fall, by age - group, Thailand, 2015

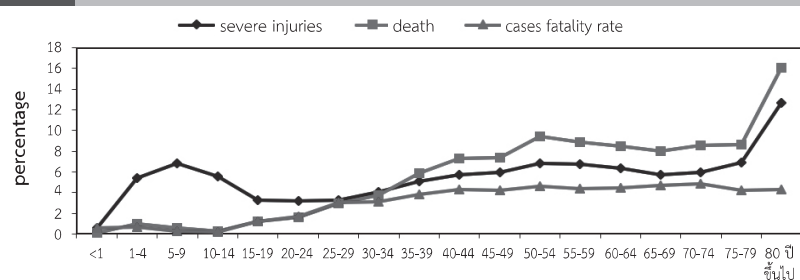

Fig.3

Proportion of injury from fall by injured status and place of occurrence, Thailand, 2015

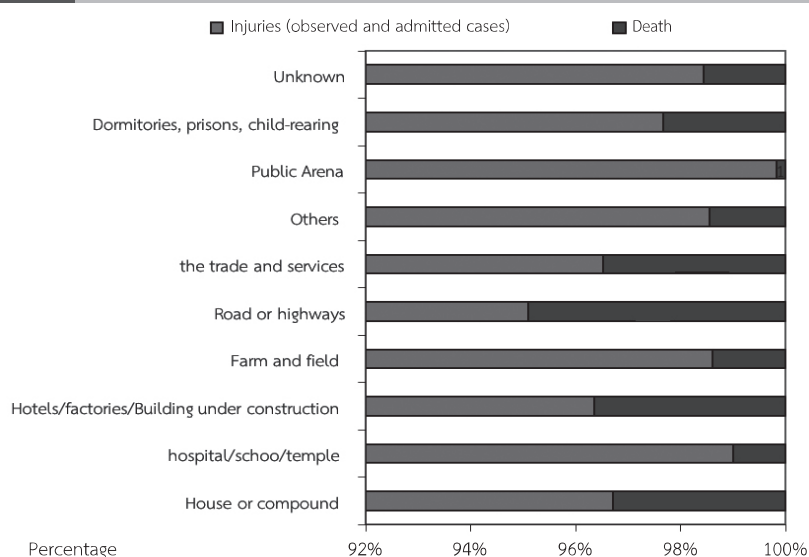

Fig.4

Number of death by status of death, by year, Thailand, 2011 - 2015

